

Ankenævnet for Forsikring

Den 15. november 2023 blev i sag nr. 100007:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klage af 22/6 2023 til nævnet har klagerens repræsentant bl.a. anført:

"På vegne af [klageren] skal vi hermed klage over PFA's afvisning af udbetaling ved tab af erhvervsevne.

PFA har ved deres afslag lagt vægt på følgende (Bilag 1): *'Vi har ved vores vurdering lagt vægt på, at jeres medlems gener opstod inden hendes ansættelse i august 2021, hvor hun formåede at arbejde på fuld tid gennem et halvt år. Vi har desuden lagt vægt på beskrivelsen af omfanget og arten af jeres medlems gener inden hendes jobstart i august 2021 sammenholdt med hendes gener efter sygemelding i januar 2021.*

Det er på den baggrund vores vurdering, at der ikke er lægelig dokumentation, der understøtter jeres medlems arbejdstidsnedsættelse fra 37 timer til 2 timer om ugen, da der ikke er indtrådt en forværring i en sådan grad, der skulle kunne begrunde dette. Det er vores vurdering, at jeres medlems funktionsevne er nedsat i et vist omfang, men at hun med de beskrevne symptomer vil kunne varetage en funktion som ... , som hun kender, på mere end halv tid, men ikke nødvendigvis på 37 timer om ugen, såfremt hendes skånehensyn tilgodeses

På baggrund af ovenstående er det fortsat vores vurdering, at der ikke er lægelig dokumentation for, at jeres medlems erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen. Vi fastholder derfor vores tidligere afgørelse meddelt jeres medlem med breve af 8. september 2022 og 8. maj 2023.'

Denne vurdering er vi ikke enige i. Vi skal først henvise til vores klage til PFAs klageansvarlige. (Bilag 2)

Ifølge lægelige akter indhentet af PFA (Bilag 3 – alle fremsendte akter fra PFA) fremgår af egen læges journal den 18.03.2021, at [klageren] kontakter læge, da hun har det underligt, beskrives som 'mærkeligt i sit hoved'. Er udtalt træt. Stået på noget tid, nu blevet værre seneste uge. Arme og ben fungerer, ikke synspåvirket el. ændret ansigtsmimik.

19.03.2021 er hun igen ved lægen, hvor man mener, at der er tale om almen svækkelse/træthed. Snak om spændingshovedpine og perimenopauale sympt. Pt vil overveje udspændingstræning.

31.05.2021 Ny konsultation ved lægen, føler sig træt, forværring i muskelsmerter i alle muskler. Arbejder aktuelt ikke, går til massage – ondt over det hele.

17.06.2021 konsultation ved læge, der er muskelsmerter – føler spændte muskler overalt, mærker udfyldninger. Ben(værst), arme, skuldre. Ikke i leddene, kun muskler. Enormt træt, har det varmt om natten. Taget 10 kg på. Humørsvingninger – oplever det som klimakterielle gener. Værst aften, besvær med at rejse sig fra sofa efter ½ times hvile gr. Smerter – føler stivhed muskler. Lægen mistænker fibromyalgi, da smerte ved samtlige triggerpunkter. Der aftales forsøg med voltarengel.

25.06.2021 lægen konstaterer, at voltarengel ikke virker og [klageren] henvises til privatpraktiserende reumatolog.

13.09.2021 undersøges [klageren] ved speciallæge i Reumatologi Her beskrives klager over led, muskelsmerter, rygsmerter og træthed. Har behov for at hvile sig mange gange i løbet af dagen udtrætter hurtigt. Kan ikke gå en lang tur. De daglige gøremål tager hun i sit tempo, og med hvil ind imellem. Lægen vurderer, at der er tale om Fibromyalgi og anbefaler træning og smerte håndtering, kognitiv terapi og kunne have gavn af et forløb på [rehabiliteringscenter].

18.10.2021 ny konsultation ved egen læge, der snakkes om fibromyalgi, tilbydes evt. kognitiv terapi. Hun har selv forsøgt med Alnok med nogen eff.

30.11.2021 Ny konsultation ved læge, smerter spec i begge arme. Der tages blodprøver.

Den 16.12.2021 konstateres at blodprøverne er fine.

04.01.2022 er der E-konsultation ved egen læge, [klageren] angiver, 'jeg har så store smerter, træthed og migræne pga fibromyalgi.' Hun har prøvet noget smertestillende uden virkning og spørger til LDN behandling.

12.01.2022 svarer lægen, at det ønsker hun ikke at udskrive.

21.02.2022 konsultation ved egen læge, Smerter arme/overarme – om morgenen ikke brug dem.

Som det fremgår af lægejournalen, er der sket en klar udvikling i [klagerens] symptomer, siden hun henvendte sig til lægen med smerter. Ved første henvendelse er hun 'mærkelig i hovedet' og træt. Ved de efterfølgende konsultationer forværres smerterne og først er smerterne værst i ben

– hun har svært ved at rejse sig fra sofaen om aftenen. Ved henvendelsen den 21.02.2022 er smerterne tiltaget i arme/overarme, så hun ikke kan bruge dem om morgenen.

Af sundhed.dk er generelt beskrevet om fibromyalgi vedrørende sygehistorien:

- Langvarige udbredte smerter, ofte i muskulatur, men også i andre dele af kroppen, herunder i led og sv.t. ligament- senetilhæftninger
- Smerterne er hyppigt startet i ung alder
- Smerterne kan være startet mere lokaliseret, hyppigt i nakke- eller lænderegionen, hvorfra smerten siden har bredt sig
- Smerterne vil ofte variere i lokalisation

Heraf fremgår ligeledes at der er tale om en sygdom, som udvikler sig og spreder sig til flere kropsdele.

[Klageren] er startet i et fuldtidsjob og må desværre pga. udviklingen i hendes fibromyalgi sygemelde sig og efterfølgende bliver hun opsagt. Det er vores vurdering, at der rent lægelig/helbredsmæssig er dokumenteret en nedsat erhvervsevne, som berettiger til udbetaling fra PFA."

Selskabet har i brev af 6/7 2023 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Hvilken type forsikring er der tale om?

Forsikredes ordning blev oprettet den 1. november 2021 gennem hendes ansættelse [virksomhed].

Ordningen giver ret til udbetaling af erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring, såfremt forsikredes helbredsmæssige erhvervsevne nedsættes med mindst halvdelen og forsikredes indtjening nedsættes med mindst 10 procent. Der er en karenperiode på 3 måneder.

Der henvises til Pensionsbevis af 3. februar 2022 (bilag A) og dertilhørende pensionsvilkår af samme dato (bilag B).

Forsikrede har den 1. august 2022 videreført ordningen privat, hvorefter der gælder et 2/3-kriterie for udbetaling ved tab af erhvervsevne. Der henvises herefter til pensionsbevis af 12. august 2022 (bilag C) og dertilhørende pensionsvilkår af samme dato (bilag D).

Hvad handler tvisten om – parternes overordnede synspunkter?

Forsikrede klager over, at selskabet ikke har ydet dækning ved tab af erhvervsevne.

Selskabet har afvist udbetaling med henvisning til, at forsikrede ikke har godtgjort, at hendes helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen.

Såfremt nævnet måtte komme frem til, at PFA ikke var berettiget til at afvise med henvisning til, at forsikredes helbredsmæssige erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad, gør PFA subsidiært gældende, at forsikredes erhvervsevne allerede var nedsat inden forsikringen trådte i kraft.

Sagsfremstilling

Forsikrede er født i Hun er uddannet --- og startede den 2. august 2021 i den pensionsgivende stilling på fuld tid som Efter tre måneders ansættelse blev hun omfattet af pensionsordningen i PFA.

Forsikrede anmeldte den 16. maj 2022, at hun pga. fibromyalgi var blevet sygemeldt den 27. januar 2022 og at hun var blevet opsagt fra sit arbejde med fratrædelse den 1. maj 2022 (bilag E). Forsikrede oplyste herudover, at hun var blevet undersøgt af en reumatolog og var i kontakt med hendes kommunes jobcenter.

PFA indhentede herefter de PFA lægelige og kommunale akter i sagen.

Af forsikredes journal fra egen privatpraktiserende læge (bilag F) fremgår bl.a.:

'19-03-2021

[...]

Udtalt træthed gennem måneder. Tiltaget seneste uge. Hovedpine, øm muskulatur i hele kroppen, tendens til at spænde. Kraftige menstruationer, jerntilskud men kun på blødningsdage. Øget svedtendens – mest natlig. Hedeture. Ingen neurologiske symp. Udover hvp.

31-05-2021

Føler sig træt, forværring i muskelsmerter i alle muskler. Arbejder aktuelt ikke, går til massage - ondt over det hele [...]

17-06-2021

Muskelsmerter

Gennem flere år. Forværring seneste år, hvor pt. har gået hjemme. Forsøgt noget bestemt massage; uden effekt på smerter, men 'løsner muskelknuder'

Føler spændte muskler overalt, mærker udfyldningen. Ben (værst), arme, skuldre. Ikke i leddene, kun muskler. Enormt træt, varmt natligt må skifte sengetøj + tøj natligt. Taget på 10 kg. Humør-svingninger – oplever det som klimakterielle gener. Værst aften, besvær med at rejse sig fra sofa efter ½ times hvile gr. Smerter – føler stivhed muskler. Lindres når pt. har været i bevægelse noget tid. Men udtalte smerter igen efter endt aktivitet.

Øvrigt: Ingen ledsmerter, intet hududslæt, ikke feber, ingen lungesymp, ingen hjertebanken, ingen GI-symp (direkte adspurgt til vekslende afføringsmønster, oppustethed, mavesm). [...]

Tidl:

[..]

Smertestillende mod migræne, tager ikke smertestillende mod muskelsmerter – ej bemærket om effekt på muskelsm.

Obj:

Udtalt smerte ved samtlige trickerpunkter ift. fibromyalgi (undt. lat. For fossa cubiti) [...]

25-06-2021

Ingen effekt af voltarengel. Endda forsøgt med Forte. Forværret markant seneste halve år.

Ankenævnet for Forsikring

5.

100007

Ingen depression symp overhovedet. Ej heller disp. til psykisk sygdom. Ikke B-symp fraset træthed (hgb normal)

Arbejde: ikke 1 år.

Konklusion:

Generaliseret muskelømhed særligt sv.t. triggerpunkter (fibromyalgi fra lægehåndbogen). Normale blodprøver; SR (15), hormonprøver, TSH, LDH, D-+B12 vit, lever-væske, infal, + hæmatologi.

Snak om fibromyalgi

Ønsker sig undersøgt.

OK henvises til privatpraktiserende reumatolog.'

Af journalnotat fra den undersøgende reumatolog dateret den 13. september 2021 (bilag F) fremgår bl.a.: 'Udredning for obs. Fibromyalgi. Pt. klager over led, muskelsmerter, rygsmerter og træthed.

Har behov for at hvile sig mange gange i løbet af dagen, udtrætter hurtigt.

Der er ikke observeret ledhævelser.

Konc. er o.k. men der er hukommelsesbesvær.

Kan ikke gå en lang tur. De daglige gøremål tager hun i sit tempo, og med hvil ind imellem. [...]

Obj.

Ved gennemgang af leddene er der ikke tegn på synovit.

Normal bevægelighed af leddene.

Negle og huden er upåfaldende.

Der er udtalt ømhed af muskulaturen

Normal neurologi af U.E.

Der er 16 pos. Tender points ud af 18 mulige. [...]

Plan

Anbefaler træning og smerte håndtering, kognitiv terapi og kunne have gavn af et forløb på SANO.

Afsluttes herfra'

Videre fremgår af forsikrede journal fra hendes privatpraktiserende læge:

'30-11-2021

Smerter spec i begge arm

OBJ: ia

Der er taget diverse blodprøver'

Herudover fremgår af journalen den 4. januar 2022 (bilag F), at forsikrede ønskede lægens vurdering af LND medicin. Lægen anførte den 12. januar 2022, at hun ikke ønskede at udskrive det, da det var med indikation til morfin modgift. Den 21. februar 2022 er i journalen anført, at forsikrede havde smerter i arme/overarme og forsikrede blev henvist til [rehabiliteringscenter].

Af journalnotat fra forundersøgelse fra [rehabiliteringscenter] dateret den 10. januar 2023 (bilag G) fremgår bl.a., at forsikrede havde haft gener gennem mange år. Videre fremgår, at hun nu havde smerter over det hele. Der var intet mønster. Smerterne kommer og går, ligesom de forværredes af aktivitet. Herudover fremgår om andre relevante sygdomme og tilstande, at forsikrede får medicin for forhøjet blodtryk og at seneste målingerne var tilfredsstillende. Hun kunne føle sig forpustet over næsten ingen ting og havde taget 15 kilo på over de sidste par år. Hun havde forståelse af sygdom og bevægelse og blev bedt om at starte med at gå 5-10 minutter dagligt inden ophold. Af udskrivningsepikrise fra [rehabiliteringscenter] dateret den 24. februar 2023 (bilag H) fremgår herefter:

'Indlæggelsesforløb og fund:

- Der er foretaget en ikke standardiseret observation af af- og påklædning. [Klageren] sidder på sengekanten det meste af aktiviteten, tempoet er normalt og der observeres ingen tegn på overanstrengelse, dog ser det ud som om, hun holder vejret i perioder. [Klageren] føler sig forpustet efterfølgende men oplever ikke øget smerte eller øget træthed. Det gør hun til gengæld efter aktiviteter som f.eks. bad og madlavning.

[...]

Sidste uge på [rehabiliteringscenter]: [Klagerens] funktionsniveau er ikke øget under ophold. Der er arbejdet med accept af situation og livskvalitet- Anden behandling i form af rehabilitering, fysioterapi, ergoterapi etc. Vil ikke kunne øge [klagerens] funktionsniveau.

[Klagerens] funktionsniveau er stationær og varigt nedsat.'

Det fremgår desuden af udskrivningsepikrisen, at forsikrede anvender Pamol 500 mg, 2 tabletter 4 gange dagligt ved behov mod smerter.

Af de kommunale akter fremgår, at kommunen den 11. august 2022 traf afgørelse om forlængelse af sygedagpengeperioden (bilag I) og som begrundelse for afgørelsen anførte, at kommunen anså det nødvendigt, at hun gennemførte en virksomhedspraktik eller andre afklarende foranstaltninger med henblik på at klarlægge hendes arbejdsevne.

I afgørelse 8. september 2022 afviste PFA udbetaling ved tab af erhvervsevne (bilag J). Forsikredes repræsentant klagede over afgørelsen og oplyste, at forsikrede var i et praktikforløb på [en virksomhed] 2x2 timer om ugen mandag og fredag. Hendes arbejdstid var ifølge repræsentanten efterfølgende nedsat til 2 timer ugentligt. PFA fastholdt i brev af 9. juni 2023 afslag om udbetaling (bilag K).

Sagen er herefter indbragt for Ankenævnet for Forsikring og forsikredes repræsentant har i den forbindelse indsendt 'Henviisning og notat fra job- eller fastholdelseskonsulent' (forsikredes bilag).

Begrundelse for PFA's afgørelse

Det er PFA's vurdering, at forsikrede ikke er berettiget til udbetaling, idet hendes erhvervsevne ikke vurderes nedsat med mindst halvdelen.

PFA anerkender, at forsikrede ikke har en fuld erhvervsevne. Det er imidlertid selskabets opfattelse, at forsikrede ikke har dokumenteret, at hendes erhvervsevne er nedsat med halvdelen som følge af sygdom eller ulykkestilfælde.

Ved vurderingen af forsikredes erhvervsevne har PFA lagt vægt på følgende omstændigheder.

PFA har lagt vægt på, at forsikrede gennem mange år har lidt af muskelsmerter. Ved konsultation i marts 2021 beskrives gener i form af hovedpine, øm muskulatur i hele kroppen og tendens til at spænde. I maj 2021 beskrives træthed og forværring af muskelsmerter. Forsikrede lider ikke af andre erhvervshindrede lidelse, ej heller psykiske. Forsikrede ønsker i juni 2021 at blive udredt for fibromyalgi og får den 13. september 2021 tid hos reumatolog, som stiller diagnosen fibromyalgi, idet der bliver fundet 16 positive tenderpoint ud af 18 mulige. Der bliver desuden fundet udtalt ømhed af muskulaturen. Herudover er ikke noteret andre objektive fund.

PFA har desuden lagt vægt på, at forsikrede den 1. august 2021 startede i den pensionsgivende stilling efter en længere periode som ledig, den 1. november 2021 blev omfattet af ordningen og den blev 27. januar 2022 sygemeldt og herefter opsagt to dage efter hendes sygemelding.

Ved undersøgelse umiddelbart forud for sygemelding i forbindelse med forundersøgelse hos [rehabiliteringscenter] beskrives gener i form af smerter over det hele. Ved udskrivningsepikrise efter sygemelding er under punktet nye undersøgelser og fund ikke beskrevet nye objektive fund. Der er noteret en ikke standardiseret observation af af- og påklædning. Forsikredes tempo beskrives normalt og der observeres ikke tegn på overanstrengelse. Hun føler sig efterfølgende forpuftet, men oplever ikke øget smerter eller øget træthed. Det anføres, at det gør hun ved aktiviteter som bad og madlavning. Forsikrede anvender alene håndkøbsmedicin i form af Pamol ved behov.

Det er PFA's opfattelse, at de beskrevne gener ikke sandsynliggør en erhvervsevnenedsættelse på mindst 50 procent. Forsikrede formår efter symptomdebut og forværring i maj 2021, at komme ud af sin længerevarende ledighed på arbejdsmarkedet og at blive ansat i den pensionsgivende stilling, ligesom at hun formår at varetage arbejdet gennem et halvt år. PFA er ikke enig med forsikredes repræsentant i, at arten og omfanget af forsikredes gener før og efter ansættelsen er af en sådan ændret karakter og niveau, som kan begrunde en erhvervsevnereduktion på mindst halvdelen.

På baggrund af ovenstående er det PFA's vurdering, at de lægelige oplysninger ikke beskriver helbreds-mæssige gener, der begrunder en erhvervsevnenedsættelse på mindst halvdelen, ligesom at der i de lægelige akter ikke er beskrevet en helbreds-mæssig forværring fra før ansættelsen til efter sygemeldingen, der begrunder en reduktion af erhvervsevnen fra fuld tid til under halv tid. Det er PFA's vurdering, at forsikredes gener ikke er til hindre for at forsikrede burde kunne varetage en funktion som f.eks. hendes hidtidige som ... på mindst halv tid, såfremt der tages behørigt hensyn til hendes skånebehov, herunder mulighed for pauser og ikke fysisk krævende opgaver. Det bemærkes i den forbindelse, at forsikredes gener i form af øget smerter og træthed beskrives som aktivitetsrelateret.

PFA gør i den forbindelse opmærksom på, at afgørende for vurdering ikke nødvendigvis er, hvad forsikrede gør, men hvad forsikrede ud fra de helbreds-mæssige oplysninger burde kunne.

PFA er opmærksomme på, at forsikredes repræsentant oplyser, at forsikrede er i et praktikforløb på [en virksomhed] og startede med en ugentlig arbejdstid på 4 timer, som efterfølgende er nedsat til 2 timer. Denne reduktion ses ikke afspejlet i form af lægelig dokumentation for en forværring.

PFA bemærker herudover, at forsikrede ordning den 1. august 2022 er overgået til en privat ordning på andre vilkår. Dækning i henhold til disse vilkår kræver herefter en forværring til en nedsættelse af erhvervsevnen til en tredjedel, også indtægtsmæssigt.

Konklusion

Det er PFA's opfattelse, at forsikrede ikke har sandsynliggjort, at hendes erhvervsevne er nedsat. PFA er derfor ikke forpligtet til at udbetale løbende ydelser og indbetalingssikring."

Klagerens repræsentant har i mail af 9/8 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Til Ankenævnet - vi har uploadet LÆ265 med seneste status på situationen og den bør medtages i vurdering. [Klagerens] erhvervsevne er nedsat til det ubetydelige og helt klart mindre end 50% og 2/3."

Selskabet har i brev af 25/8 2023 til nævnet bl.a. anført:

"PFA fastholder det tidligere anførte i svarbrev af 6. juli 2023. PFA har følgende kommentarer til attesten, som er udfyldt af forsikredes privatpraktiserende læge den 2. august 2023.

Det er selskabets opfattelse, at der ikke foreligger nye lægelige oplysninger i attesten og at attesten ikke sandsynliggør, at forsikredes erhvervsevne er nedsat. Der er tale om et resumé af allerede fremkomne oplysninger. Der er ikke beskrevet nye gener eller lidelser.

Lægen refererer i attesten, at forsikrede, som er ny patient, har været fysisk udredt uden at man har fundet anden forklaring og at hun har været til reumatolog, som har stillet diagnosen fibromyalgi. Vedrørende forsikredes almindelige daglige levevis ('ADL') har lægen noteret, at det forhold, at forsikrede 'de dage hun kommer op, laver noget i få minutter og holder herefter pause enten i form af at sidde ned eller ligge' skyldes 'en kombination af smerte og træthed' og at en af årsagerne skyldes dårlig nattesøvn. Under tiltag anfører lægen, at forsikredes søvn måske kan bedres ved behandling ved medicin i form af Amitriptylin, hvor til anføres, at forsikrede vil overveje dette. Vedrørende smertelindende medicin er anført, at forsikrede indtager Panodil 2 tabletter efter behov.

Der er efter PFA's opfattelse et vist misforhold mellem oplysningen i lægeattesten om, at forsikrede alene kan foretage sig noget i 'få minutter', og så den omstændighed, at forsikrede efter symptomdebut og forværring af de angivne gener, formår at komme ind på arbejdsmarkedet og at arbejde fuldt tid gennem et halvt år. Ligeledes finder PFA anledning til at bemærke, at forsikrede – trods smerter og træthed af et sådant omfang som hævdet, alene indtager 'Panodil efter behov' og blot 'vil overveje' medicinsk behandling for hendes søvnproblemer.

PFA hæfter sig desuden ved, at forsikrede selv ønskede udredning for fibromyalgi og er udredt fysisk, uden at man har fundet andet forklaring, ligesom der ikke er gjort andre fund. Derimod har den undersøgende læge ved seneste objektive undersøgelse, som er foretaget i forbindelse med udfærdigelse af udskrivningsepikrise fra [rehabiliteringscenter] (bilag H) fundet anledning til at notere, at 'der er foretaget en ikke standardiseret observation af af- og påklædning'. Tempoet beskrives ved observationen normalt og der observeres ingen tegn på overanstrengelse.

Ankenævnet for Forsikring

9.

100007

PFA fastholder således, at forsikrede ikke har godtgjort, at hendes erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Uddrag af bilagene gengives nedenfor.

Af klagerens lægejournal fremgår bl.a.:

"18-03-2021

Har det underligt, beskrives som 'Mærkeligt i sit hoved'. Er udtalt træt. Har tid ved [læge] tirs, kan ikke vente. Stået på noget tid, nu blevet værre seneste uge. Arme og ben fungerer, ikke synspåvirkning el. ændret ansigtsmimik. Afebril +% udslæt.

19-03-2021

Udtalt træthed gennem måneder. Tiltaget seneste uge. Hovedpine, øm muskulatur i hele kroppen, tendens til at spænde. Kraftige menstruationer, jerntilskud men kun på blødningsdage. Øget svedtendens – mest natlig. Hedeture. Ingen neurologiske symp. Udover hvp.

Obj:

Upåvirket. Lidt blege slimhinder. Pupiller ia. Ømme nakkefæstner.

BT lidt højere end normalt 145/95

...

31-05-2021

Føler sig træt, forværring i muskelsmerter i alle muskler. Arbejder aktuelt ikke, går til massage - ondt over det hele

...

17-06-2021

Muskelsmerter

Gennem flere år. Forværring seneste år, hvor pt. har gået hjemme. Forsøgt noget bestemt massage, uden effekt på smerter, men 'løsner muskelknuder'

Føler spændte muskler overalt, mærker udfyldningen. Ben (værst), arme, skuldre. Ikke i leddene, kun muskler. Enormt træt, varmt natligt må skifte sengetøj + tøj natligt. Taget på 10 kg. Humør-svingninger – oplever det som klimakterielle gener. Værst aften, besvær med at rejse sig fra sofa efter ½ times hvile gr. Smerter – føler stivhed muskler. Lindres når pt. har været i bevægelse noget tid. Men udtalte smerter igen efter endt aktivitet.

Øvrigt: Ingen ledsmerter, intet hududslæt, ikke feber, ingen lungesymp, ingen hjertebanken, ingen GI-symp (direkte adspurgte til vekslende afføringsmønster, oppustethed, mavesm). [...]

...

Obj:

Udtalt smerte ved samtlige triggerpunkter ift. fibromyalgi (undt. lat. For fossa cubiti) [...]

...

25-06-2021

Ankenævnet for Forsikring

10.

100007

Ingen effekt af voltarengel. Endda forsøgt med Forte. Forværret markant seneste halve år.

Ingen depression symp overhovedet. Ej heller disp. til psykisk sygdom. Ikke B-symp fraset træthed (hgb normal)

Arbejde: ikke 1 år.

Konklusion:

Generaliseret muskelømhed særligt sv.t. triggerpunkter (fibromyalgi fra lægehåndbogen). Normal blodprøve; SR (15), hormonprøve, TSH, LDH, D-+B12 vit, lever-væske, infal, + hæmatologi.

Snak om fibromyalgi

Ønsker sig undersøgt.

OK henvises til privatpraktiserende reumatolog.

...

18-10-2021

snak om fibromyalgi

Tilbydes evt kognitiv terapi

Har selv forsøgt med alnok med nogen eff Det er OK

30-11-2021

smerter spec i begge arme

OBJ: ia

...

06-12-2021

Hej [klageren]

Dine blodprøver er fine - også dem fra muskler og led.

...

04-01-2022

jeg har så store smerter, træthed og migræne pga af fibromyalgi. ... gav mig noget medicin i december, uden virkning. Jeg har hørt om LDN medicin som har god virkning på fibromyalgi. Er det noget du har erfaring med?

...

12-01-2022

Ja har godt hørt om det. Det er med indikation til morfin modgift. Jeg ønsker ikke at udskrive det.

...

21-02-2022

Smerter arme/overarme - om morgenen ikke brug dem. Obj ømhed muskler, god norm kræfter og - nakken ia bevægelighed. Ikke mistanke om nakke nerve relateret. Tænker fibromyalgien."

Af reumatologisk speciallægeepikrise af 13/9 2021 fremgår bl.a.:

"Udredning for obs. Fibromyalgi. Pt. klager over led, muskelsmerter, rygsmerter og træthed. Har behov for at hvile sig mange gange i løbet af dagen, udtrætter hurtigt. Der er ikke observeret ledhævelser. Konc. er o.k. men der er hukommelsesbesvær. Kan ikke gå en lang tur. De daglige gøremål tager hun i sit tempo, og med hvil ind imellem.

...

Ankenævnet for Forsikring

11.

100007

Obj.

Ved gennemgang af leddene er der ikke tegn på synovit. Normal bevægelighed af leddene. Negle og huden er upåfaldende. Der er udtalt ømhed af muskulaturen. Normal neurologi af U.E. Der er 16 pos. Tender points ud af 18 mulige.

...

Plan

Anbefaler træning og smerte håndtering, kognitiv terapi og kunne have gavn af et forløb på [rehabiliteringscenter].

Afsluttes herfra"

Af journalnotat af 10/1 2023 fra rehabiliteringscenter fremgår bl.a.:

"Hovedsymptomer og gener. Har haft gener gennem mange år. Har nu smerter over det hele. Intet mønster. Kommer og går. Forværres af aktivitet. Manden gør rent, støvsuger, gulvvask samt skifter sengetøj etc. Datteren laver for det meste mad. Vågner mange gange om natten. Har effekt af antihistamin/Alnok Har ca. 1 dag om ugen hvor hun ikke kan komme ud af sengen på grund af fatigue/træthed og smerter. Betaler ofte prisen for aktivitet fra dagen før. Når hun har siddet for længe får hun ondt ved igangsætning. Tidligere kunne hun gå 45 minutter hver dag. Nu er hun ikke ud at gå hver dag. Går måske en gang ugentlig. Deler dagen op i enkelte småting, derefter hvile sig. hvilet er af forskellig længde. Har kognitive problematikker.

...

Reumatologisk vurdering og plan

...-årig kvinde med fibromyalgi henvist til ophold på [rehabiliteringscenter]. Vil højst sandsynlig god profiterer ophold på [rehabiliteringscenter], hvor der arbejdes med sygdomsmestring, energiforvaltning, accept af hendes situation. Hun har aldrig prøvet mindfulness etc. Snak med patienten om at dele aktiviteter/bevægelse/træning op i små bidder. Bedt om at starte med at gå 5-10 minutter daglige inden ophold."

Af udskrivningsepikrise fra rehabiliteringscenter af 24/2 2023 fremgår bl.a.:

"Indlæggelsesforløb og fund:

Der er foretaget en ikke standardiseret observation af af- og påklædning. [Klageren] sidder på sengekanten det meste af aktiviteten, tempoet er normalt og der observeres ingen tegn på overanstrengelse, dog ser det ud som om, hun holder vejret i perioder. [Klageren] føler sig forpustet efterfølgende men oplever ikke øget smerte eller øget træthed. Det gør hun til gengæld efter aktiviteter som f.eks. bad og madlavning.

...

Sidste uge på [rehabiliteringscenter]: [Klagerens] funktionsniveau er ikke øget under ophold. Der er arbejdet med accept af situation og livskvalitet.

Anden behandling i form af rehabilitering, fysioterapi, ergoterapi etc. vil ikke kunne øge [klagerens] funktionsniveau.

[Klagerens] funktionsniveau er stationær og varigt nedsat."

Af kommunalt notat vedr. arbejdsprøvning fremgår bl.a.:

Ankenævnet for Forsikring

12.

100007

"Formål / henvisning:

[Klageren] er siden den 27.01.2022 sygemeldt fra sit arbejde grundet fibromyalgi. [Klageren] har smerter i sine led og søvnen er påvirket af smerterne. Endvidere oplever [klageren] øget træthed.

[Klageren] er uddannet ... og senest været ansat som ... hos [virksomhed]. Norm. tid: 37 timer/uge. Opsagt med fratrædelse 01.05.2022

Formålet er, afklaring af arbejdsevnen.

Skånehensyn:

31.10.2022: Ingen tunge løft, ikke god til trapper, afvekslende arbejdsstillinger, kognitivt ramt grundet diagnosen, nedsat arbejdstid.

...

Arbejdstid og fravær:

31.10.2022: Udgangspunktet er mandag og fredag, formiddag, 2 timer pr. gang

19.01.2023: Mandag og fredag 10.30-12.30. 2 timer pr. gang.

31.03.2023: Uændret

02.05.2023: Samme arbejdstid som ovenfor.

...

Øvrige observationer:

31.10.2022: [Klageren] møder imødekommende - og frustreret. [Klageren] er ivrig efter at opstarte en afklaring af hendes arbejdsevne. Hun er grådlabil. [Klageren] fortæller, at det var først da [klagerens] fagforening ringede og snakkede med sagsbehandler, [klageren] fik lov til at få en jobkonsulent.

...

31.03.2023: [Klageren] fortæller at hun er dødtæt. Trætheden er den værste gene. [Klageren] sover et par timer, når hun kommer hjem fra praktikken. [Klageren] har øgede smerter efter at have været afsted i praktikken og smerterne er der også dagen efter.

02.05.2023: [Klageren] ringer, grådlabil og frustreret. [Klageren] kan ikke holde til at arbejde så meget, som hun gør. [Klageren] fortæller, at hun sover det meste af eftermiddagen, når hun har været afsted i praktikken og dagene efterfølgende er meget påvirkede af intensivering af smerterne og trætheden. [Klageren] laver ikke mad, de dage hvor hun er afsted i praktikken. Det magter hun simpelthen ikke... [Klageren] skal hele tiden 'spare op' på energi kontoen, hvis hun vil lave noget som helst socialt. [Klageren] er smerteplaget og udpræget træt konstant. Når [klageren] er afsted i praktikken er [klagerens] træthed og smertemønster fordoblet.

Jobkonsulentens vurdering i forhold til formål:

31.03.2023: Det ses, at [klageren] er glad for at være i praktikken og trives med ..., som [klageren] laver ... med 2 x om ugen.

02.05.2023: Det vurderes, at [klagerens] korte arbejdstid 2 dage om ugen er for meget for hende.

Aftaler:

31.10.2022: Det aftales, at ut. snakker med sagsbehandler i forhold til opstart i praktik pr. 01.02.2023. Herefter tages der kontakt til [klageren].

02.11.2022: [Klageren] er orienteret om, sagsbehandler vurderer opstart i praktik pr. 01.02.2023.

19.01.2023: Der aftales opstart 03.03.2023-02.06.2023. Jeg kontakter [klageren] efter 14 i praktikken.

31.03.2023: Der er aftalt opfølgningsmøde på [arbejdsplads] 31.04.2023.

02.05.2023; Det aftales, at [klageren] fra næste uge (uge 19 og uge 20) arbejder onsdag 2 timer pr. gang. Herefter evaluerer vi."

Af forsikringsbetingelserne gældende forud for den 1/8 2022 fremgår bl.a.:

"5. Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervsevne

5.1. Løbende udbetaling af erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring

PFA Pension udbetaler løbende erhvervsevneforsikring og yder indbetalingssikring, hvis den forsikrede uafbrudt i mindst 3 måneder (karensperioden) har nedsat erhvervsevne i dækningsberettiget grad som følge af sygdom eller ulykkestilfælde.

...

5.1.1. Definition af erhvervsevnenedsættelsen

5.1.1.1. Nedsættelse i dækningsberettiget grad

5.1.1.1.1. Generelt om nedsættelse

Erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis PFA Pension vurderer, at den forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering (herefter betegnet 'Helbredsmæssig erhvervsevne') er nedsat med mindst 50 procent, og at den forsikredes indtjening (herefter også betegnet 'Økonomisk erhvervsevne') er nedsat med mindst 10 procent.

5.1.1.1.2. Den Helbredsmæssige erhvervsevne

Den Helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst 50 procent, når den forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at arbejde mere end 50 procent af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Den Helbredsmæssige erhvervsevne vurderes i forhold til ethvert erhverv. Indtil den Helbredsmæssige erhvervsevne er stationær, kan PFA Pension dog vurdere den i forhold til det erhverv, som den forsikrede hidtil har arbejdet inden for."

Af forsikringsbetingelserne gældende efter den 1/8 2022 fremgår bl.a.:

"5. Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervsevne

5.1. Løbende udbetaling af erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring

PFA Pension udbetaler løbende erhvervsevneforsikring og yder indbetalingssikring, hvis den forsikrede uafbrudt i mindst 3 måneder (karensperioden) har nedsat erhvervsevnen i dækningsberettiget grad som følge af sygdom eller ulykkestilfælde.

5.1.1. Definition af erhvervsevnenedsættelsen

5.1.1.1. Nedsættelse i dækningsberettiget grad

Erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis PFA Pension vurderer, at den forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering er nedsat til en tredjedel eller derunder, og den forsikrede ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder.

Ved lignende uddannelse forstås uddannelser på lignende niveau og inden for samme overordnede uddannelsesmæssige område, som forsikredes.

Bedømmelsen af erhvervsevnen sker under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere og nuværende beskæftigelse. Der er således tale om en generel og ikke en individuel målestok, idet den forsikredes erhvervsevne vurderes i forhold til alle erhverv.

Den forsikrede har ikke ret til løbende erhvervsevneforsikring og indbetalings sikring under ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre erhvervsevnen er nedsat til en tredjedel eller mindre af den fulde erhvervsevne, og den forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og andre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat til en tredjedel eller mindre af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder."

Nævnet udtaler:

Klageren, som er født i 1970'erne, startede i den pensionsgivende stilling den 1/8 2021 og blev den 1/11 2021 omfattet af en ordning i selskabet. Hun blev sygemeldt den 27/1 2022 på grund af fibromyalgi og opsagt pr. 30/4 2022. Klageren var i arbejdsprøvning fra den 3/3 2023 til den 15/6 2023, hvor hun startede med en ugentlig arbejdstid på 4 timer, men dette var for meget for hende, hvorfor arbejdstiden i starten af maj 2023 blev sat ned til 2 timer om ugen.

Selskabet har afvist at yde dækning under henvisning til klagerens erhvervsevne ikke er dokumenteret nedsat med mindst halvdelen forud for den 1/8 2022 eller med 2/3 efter den 1/8 2022, hvor klageren videreførte sin ordning på ændrede vilkår. Selskabet har anført, at klageren har haft muskelsmerter i mange år, og at hun efter symptomdebut og forværring i maj formåede at komme ud af længerevarende ledighed på arbejdsmarkedet og at blive ansat i en fuldtidsstilling, som hun er i stand til at passe i et halvt år. Selskabet har anført, at det er selskabets vurdering, at klageren ville være i stand til at arbejde mindst halv tid, hvor der tages behørigt hensyn til hendes skånebehov. Selskabet har anført, at der ikke er dokumenteret nogen helbredsmæssig forværring i perioden fra før ansættelsen til efter sygemeldingen, der kan begrunde en reducere af erhvervsevnen fra fuld tid til under halv tid, og som kan begrunde, at klageren i arbejdsprøvningen måtte reducere arbejdstiden til 2 timer om ugen. Selskabet har subsi-

Ankenævnet for Forsikring

15.

100007

diært gjort gældende, at klagerens erhvervsevne allerede var nedsat, inden forsikringen trådte i kraft.

Klageren har anført, at hendes erhvervsevne er nedsat til det ubetydelige og klart mindre end respektive halvdelen eller 1/3. Klageren har anført, at der er sket en klar udvikling i hendes symptomer, siden hun i starten af 2021 henvendte sig til sin læge med smerter. Klageren har anført, at fibromyalgi er en sygdom, der udvikler sig og spreder sig til flere kropsdele.

Af klagerens lægejournal fremgår "**18-03-2021**: Har det underligt, beskrives som 'Mærkeligt i sit hoved'. Er udtalt træt. ... Stået på noget tid, nu blevet værre seneste uge. Arme og ben fungerer, ikke synspåvirkning el. ændret ansigtsmimik. ... **19-03-2021**: Udtalt træthed gennem måneder. Tiltaget seneste uge. Hovedpine, øm muskulatur i hele kroppen, tendens til at spænde. Kraftige menstruationer, jerntilskud men kun på blødningsdage. Øget svedtendens – mest naturlig. Hedeture. Ingen neurologiske symp. Udover hvp. ... **31-05-2021**: Føler sig træt, forværring i muskelsmerter i alle muskler. Arbejder aktuelt ikke, går til massage - ondt over det hele. ... **17-06-2021**: Muskelsmerter gennem flere år. Forværring seneste år, hvor pt. har gået hjemme. ... Føler spændte muskler overalt, mærker udfyldningen. Ben (værst), arme, skuldre. Ikke i leddele, kun muskler. Enormt træt, varmt natligt må skifte sengetøj + tøj natligt. Taget på 10 kg. Humørsvingninger – oplever det som klimakterielle gener. Værst aften, besvær med at rejse sig fra sofa efter ½ times hvile gr. Smerter – føler stivhed muskler. Lindres når pt. har været i bevægelse noget tid. Men udtalte smerter igen efter endt aktivitet. ... **25-06-2021**: Forværret markant seneste halve år. ... **30-11-2021**: smerter spec i begge arme. OBJ: ia ... **06-12-2021**: Dine blodprøver er fine - også dem fra muskler og led. ... **04-01-2022**: jeg har så store smerter, træthed og migræne pga af fibromyalgi. ... **21-02-2022**: Smerter arme/overarme - om morgenen ikke brug dem. Obj ømhed muskler, god norm krafter oe - nakken ia bevægelighed. Ikke mistanke om nakke nerve relateret. Tænker fibromyalgien".

Af reumatologisk speciallægeepikrise af 13/9 2021 fremgår det, at "Pt. klager over led, muskelsmerter, rygsmerter og træthed. Har behov for at hvile sig mange gange i løbet af dagen, ud-

Ankenævnet for Forsikring

16.

100007

trætter hurtigt. Der er ikke observeret ledhævelser. Konc. er o.k. men der er hukommelsesbesvær. Kan ikke gå en lang tur. De daglige gøremål tager hun i sit tempo, og med hvil ind imellem. ... Obj: Ved gennemgang af leddene er der ikke tegn på synovitis. Normal bevægelighed af leddene. Negle og huden er upåfaldende. Der er udtalt ømhed af muskulaturen. Normal neurologi af U.E. Der er 16 pos. Tender points ud af 18 mulige. ... Plan: anbefaler træning og smertebehandling, kognitiv terapi og kunne have gavn af et forløb på [rehabiliteringscenter]".

Af journalnotat af 10/1 2023 fra rehabiliteringscenter fremgår det "Hovedsymptomer og gener. Har haft gener gennem mange år. Har nu smerter over det hele. Intet mønster. Kommer og går. Forværres af aktivitet. Manden gør rent, støvsuger, gulvvask samt skifter sengetøj etc. Datteren laver for det meste mad. Vågner mange gange om natten. Har effekt af antihistamin/Alnok Har ca. 1 dag om ugen hvor hun ikke kan komme ud af sengen på grund af fatigue/træthed og smerter. Betaler ofte prisen for aktivitet fra dagen før. Når hun har siddet for længe får hun ondt ved igangsætning. Tidligere kunne hun gå 45 minutter hver dag. Nu er hun ikke ud at gå hver dag. Går måske en gang ugentlig. Deler dagen op i enkelte småting, derefter hvile sig. hvilet er af forskellig længde. Har kognitive problematikker".

Af udskrivningsepikrise fra rehabiliteringscenter af 24/2 2023 fremgår det, at "der er foretaget en ikke standardiseret observation af af- og påklædning. [Klageren] sidder på sengekanten det meste af aktiviteten, tempoet er normalt og der observeres ingen tegn på overanstrengelse, dog ser det ud som om, hun holder vejret i perioder. [Klageren] føler sig forpustet efterfølgende men oplever ikke øget smerte eller øget træthed. Det gør hun til gengæld efter aktiviteter som f.eks. bad og madlavning. ... Sidste uge på [rehabiliteringscenter]: [Klagerens] funktionsniveau er ikke øget under ophold. Der er arbejdet med accept af situation og livskvalitet. Anden behandling i form af rehabilitering, fysioterapi, ergoterapi etc. vil ikke kunne øge [klagerens] funktionsniveau. [Klagerens] funktionsniveau er stationær og varigt nedsat".

Af kommunalt notat vedr. arbejdsprøvning fremgår det "**Skånehensyn:** 31.10.2022: Ingen tunge løft, ikke god til trapper, afvekslende arbejdsstillinger, kognitivt ramt grundet diagnosen, nedsat

Ankenævnet for Forsikring

17.

100007

arbejdstid. ... **Øvrige observationer:** ... 31.03.2023: [Klageren] fortæller at hun er dødtæt. Trætheden er den værste gene. [Klageren] sover et par timer, når hun kommer hjem fra praktikken. [Klageren] har øgede smerter efter at have været afsted i praktikken og smerterne er der også dagen efter. 02.05.2023: [Klageren] ringer, grådlabil og frustreret. [Klageren] kan ikke holde til at arbejde så meget, som hun gør. [Klageren] fortæller, at hun sover det meste af eftermiddagen, når hun har været afsted i praktikken og dagene efterfølgende er meget påvirkede af intensivering af smerterne og trætheden. [Klageren] laver ikke mad, de dage hvor hun er afsted i praktikken. Det magter hun simpelthen ikke... [Klageren] skal hele tiden 'spare op' på energi kontoen, hvis hun vil lave noget som helst socialt. [Klageren] er smerteplaget og udpræget træt konstant. Når [klageren] er afsted i praktikken er [klagerens] træthed og smertemønster fordoblet. **Jobkonsulentens vurdering i forhold til formål:** ... 02.05.2023: Det vurderes, at [klagerens] korte arbejdstid 2 dage om ugen er for meget for hende".

Efter almindelige forsikringsretlige principper er det den, der rejser et krav, der skal bevise rigtigheden heraf.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at hendes erhvervs-evne midlertidigt eller generelt har været nedsat med mindst halvdelen forud for den 1/8 2022 eller med mindst 2/3 efter den 1/8 2022.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren har gener i form af blandt andet smerter i kroppen, træthed og kognitive problemer, og at hun som følge heraf har en række skånehensyn, herunder Ingen tunge løft, begrænset trappegang, afvekslende arbejdsstillinger, kognitivt skånsomt arbejde og nedsat arbejdstid. Disse gener og skånehensyn tilsiger ikke sig selv, at klageren ikke skulle kunne arbejde mere end halvdelen i sit hidtidige arbejde eller på det brede arbejdsmarked under hensyntagen til skånehensynene.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren i mange år tidligere havde haft smerter, at hun i løbet af foråret 2021 havde en række kontakter til egen læge grundet en betydelig forværring af

Ankenævnet for Forsikring

18.

100007

generne, men at hun på trods heraf arbejdede 37 timer om ugen fra den 1/8 2021 frem til 27/1 2022. Nævnet bemærker, at der i sagen ikke er beskrevet en sådan helbredsmæssig forværring, som kan forklare, at klageren i den efterfølgende arbejdsprøvning alene har været i stand til at arbejde 2 timer om ugen.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen